

Solární energetika má v Česku slibnou perspektivu

Solární asociace je největším českým profesním sdružením v sektoru výroby elektřiny ze slunce a její akumulace. V současnosti má více než 450 členů. Patří k nim instalační firmy, výrobci baterií, velcí provozovatelé solárních elektráren, servisní společnosti, bankovní instituce a univerzity, ale také domácnosti jen s několika solárními panely na střeše.

Výkonnou ředitelkou Solární asociace je **Ing. Veronika Hamáčková**, kterou jsme požádali o rozhovor.

Co je hlavním cílem činnosti Solární asociace a na jakých tématech nyní pracujete?

Základním posláním asociace je rozvoj a propagace sluneční energie a akumulace. Usilujeme však o stabilitu prostředí v celém sektoru obnovitelných zdrojů energie, a proto se podílíme na legislativní práci, připomínkování zákonů nebo přípravě klíčových koncepčních dokumentů. V nedávné době jsme se podíleli na procesu posuzování podpory obnovitelných zdrojů v rámci notifikačního rozhodnutí Evropské komise. Vydání souhlasu, ve kterém komise deklarovala, že česká podpora obnovitelných zdrojů je plně v souladu s unijním právem, a následné vypsání podpory pro rok 2017, považujeme za velký úspěch. Tím však naše práce zdaleka nekončí. Hrozbu mohou představovat navazující kroky vůči

provozovatelům obnovitelných zdrojů v podobě kontrol údajně překompensace.

Kromě legislativních úkolů pracujeme průběžně na tématech, která pomáhají budoucímu rozvoji solární energetiky. Jde například o zrušení nesmyslných sankcí pro přetoky do sítí u tzv. mikrozdrojů, vytvoření legislativního rámce pro akumulaci elektřiny nebo otázku bezpečnosti fotovoltaických a bateriových systémů. Připomínáme také podmínky programů OPPIK nebo Nová zelená úsporám a s příslušnými orgány diskutujeme možnosti zlepšení nastavení podmínek podpory pro malé firmy a domácnosti.

Jaká je současná situace v solárním oboru v Česku? Lze u nás nějak porovnat zájem o jednotlivé obnovitelné zdroje energie?

Solární energie je nejrozšířenější obnovitelný zdroj v Česku. Počet licencovaných provozoven se pohybuje okolo 28 tisíc, z toho je téměř 26 tisíc systémů na

střechách domů. I přesto, že jde o jeden z nejmladších typů šetrné energetiky, jde o nejdynamičtější se rozvíjející odvětví energetiky vůbec.

Rozvoji solární energetiky v ČR pochopitelně neprospěly skokové změny, kterým musel tento obor v minulosti čelit. Po rychlém a bohužel až příliš velkém rozběhu následovala stagnace a úplné zastavení podpory. Dnes se hlavně díky zavedení dotací v rámci programu Nová zelená úsporám obor solární energetiky opět oživuje. Loňských více než pět stovek nových instalací solárních elektráren na střechách domů je první vlaštovka a máme první signály z trhu, že letošní zájem bude mnohem vyšší.

Pokud solární energetiku porovnáme s jinými typy obnovitelných zdrojů, pak je na tom velmi obdobně. Zastavení podpory pro nové projekty postihlo také větrnou energetiku nebo bioplynové stanice. Fotovoltaika sice díky zavedení nových dotací oživuje, ale další čisté zdroje na novou šanci stále čekají.

Podle části mediálního obrazu se však může zdát, že veřejnost se k obnovitelným zdrojům nestaví příliš vstřícně. Jak chcete takový obraz změnit?

Záleží, jakou část debaty veřejnost více vnímá. Pokud se nám podaří vysvětlit jasnou souvislost s ochranou životního prostředí a rozvojem čistých měst, pak mají u spotřebitelů obnovitelné zdroje podporu jako třeba v sousedním Německu. Jasně to ukazují čísla z našeho nedávného průzkumu: celkem 95 % respondentů by



Ing. Veronika Hamáčková

Foto archiv/Sa

uvítalo investice měst a obcí do snížení znečištění ovzduší a 80 % dotázaných obnovitelné zdroje dokonce považuje za nejlepší zdroj energie pro Českou republiku. Ačkoliv Češi zelenou energii podporují, pouhých 5 % z nich si myslí, že se ve snaze o trvale udržitelný rozvoj vyrovnáme nejzodpovědnějším evropským státům.

Jak reagujete na kritiku, že nás obnovitelné zdroje stojí až příliš mnoho peněz?

Je třeba si přiznat, že to byl stát, kdo přizval soukromé subjekty a domácnosti, aby mu pomohly vlastními investicemi naplnit závazky v růstu obnovitelných zdrojů. A díky těmto průkopníkům dnes patří ČR mezi 11 úspěšných států EU, které již mají svůj cíl podílu obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě pro rok 2020 splněný. Byl to však také stát, který v regulaci množství, a tím i skokového zvyšování podílu obnovitelných zdrojů selhal. Přesto stát musí vůči těmto tisícům průkopníků dodržet slovo a neměnit pravidla hry uprostřed zápasu.

Druhá rovina o přiměřenosti podpory má faktická čísla: podpora obnovitelných zdrojů zabrala, ceny solárních panelů klesly o desítky procent a nové instalace



Solární asociace usiluje o stabilitu prostředí v celém sektoru obnovitelných zdrojů

Foto archiv/Energie 21



potřebují jen počáteční investiční podporu. Evropská komise navíc v loňském roce v rámci notifikačního rozhodnutí potvrdila, že vyplácená podpora pro solární elektrárny je přiměřená.

Třetí faktor diskuse spočívá přímo v principu náhrady spalování fosilních paliv pomocí růstu obnovitelných zdrojů. Ano, obnovitelné zdroje nás něco stojí. Ale spalování uhlí také – experti spočítali, že nás ročně stojí 51 miliard korun na škodách na našem zdraví nebo krajině. Tyto náklady ovšem spotřebitelé energií nevidí tak transparentně jako v případě položky obnovitelných zdrojů na fakturách za elektřinu.

Významným současným tématem je akumulace energie. Jaký vývoj v této oblasti očekáváte?

Akumulace elektrické energie jde ruku v ruce právě s fotovoltaikou. Díky tomu, že sluneční elektrárny vyrábějí, když svítí slunce, ale elektřina je potřeba i v noci, musíme se soustředit na řešení umožňující její skladování.

Nástup rozvoje akumulace přišel logicky až s růstem decentralních zdrojů. Konvenční elektrárny skladování energie nepotřebovaly. Jde však o obrovskou příležitost v podobě technologického pokroku, na kterém mohou profitovat i české firmy. Například jen v České republice vyvíjí několik společností a univerzitních center vlastní řešení bateriových systémů, která se skvěle doplňují se střešními solárními elektrárnami.



Novým významným tématem je akumulace elektrické energie
Foto archiv/Energie 21

Navíc ceny jednotlivých řešení každý kvartál klesají a objevují se nová a efektivnější zařízení. Znám řadu majitelů rodinných domů, kteří tyto produkty považují za smysluplná řešení a pořídili si je ke svým fotovoltaickým elektrárnám. Například v sousedním Německu má každý druhý majitel střešní solární instalace zároveň i bateriové řešení.

Jaký je v České republice dostupný a využitelný potenciál fotovoltaických elektráren?

Solární asociace nedávno zpracovala potenciálovou studii možností výroby solární elektřiny na střeších domů. Maximální technický potenciál instalovaného výkonu je 4,5 GW u rodinných a bytových domů a 7,3 GW u ostatních budov. Využitelný potenciál dává ve střednědobém horizontu celkovou výrobu přes 7,4 terawatthodiny ročně. To je polovina roční výroby jaderné elektrárny Temelín. Výhledově však možnosti solární energetiky porostou s očekávaným snižováním nákladů a nástupem zmíněné akumulace. Dále se začneme více potkávat s novými trendy řešení využití solárních panelů přímo ve stavebních prvcích, takže veškeré fasády, střechy, komunikační a další systémy mohou produkovat čistou energii vyrobenou ze slunce.

Jak bude solární obor ovlivněn Energetickým regulačním úřadem po změně jeho vedení?



Energetický regulační úřad by měl ochránit zejména malé výrobce elektřiny
Foto archiv/Nceú

Od nového vedení Energetického regulačního úřadu očekáváme stabilizaci investičního prostředí a impulzy pro rozvoj nových zdrojů v podobě upravené tarifní struktury a nediskriminační pravidla pro samovýrobce elektřiny a uživatele baterií. Úřad by měl zejména ochránit malé výrobce elektřiny jakožto zcela nové hráče na trhu s elektřinou.

Souvisí s tím také vyřešení dlouhodobě neřešených otázek kolem měření elektrické práce nebo výměn panelů na elektrárnách. Za jeden z klíčových legislativních problémů vnímám potřebu zpřesnění definice rekonstrukce výroby (na což se váže vydávání licence) tak, aby nedocházelo k nejasným výkladům při běžné údržbě elektrárny, jako je např. výměna několika solárních panelů v případě škodní události.

Za půl roku nás čekají volby. Očekáváte, že některá strana uchopí například solární střechy jako své téma?

V budoucnu určitě ano, stejně jako je to trendem v mnoha vyspělých zahraničních zemích. Z veřejného prostoru známe zastánce rozvoje solární energetiky, mezi které patří německá kancléřka Angela Merkelová, nově zvolený francouzský prezident Emmanuel Macron, bývalý prezident USA Barack Obama nebo indický premiér Modi.

U nás stále čekáme na politického lídra, který by prosazoval vizi udržitelné ekonomiky a čís-

tých měst pro občany. Objevují se však první pozitivní vlaštovky – k podpoře moderních technologií i zlepšování energetické účinnosti se například na dubnové konferenci Solární energie a akumulace přihlásila řada senátorů nebo jihomoravští politici Jan Vitula z TOP 09 a Martin Ander ze strany Zelených. Jihomoravský kraj i město Brno tak mají našlápnuto k progresivním krokům, které mohou vylepšit veřejné rozpočty úsporou za energie.

V roce 2016 jste se podíleli na projektu Obnovitelné desetiletí. Jaké máte aktuální plány?

Po loňském mimořádně úspěšném projektu Obnovitelné desetiletí, ve kterém byly oceněny nejlepší projekty šetrné energetiky za posledních deset let, jsme se letos zapojili do Evropského týdne udržitelného rozvoje, jehož součástí byly i Dny otevřených dveří slunečních elektráren. V červnu se pod záštitou předsedy sněmovny Jana Hamáčka bude konat parlamentní seminář se Škoda Auto na téma Elektromobilita v ČR a využití solární energie. Na léto třeba chystáme soutěž o nejhezčí fotografii sluneční elektrárny nebo řadu odborných exkurzí na zajímavá energeticky soběstačná místa.

Podrobnosti o všech těchto událostech a informace o dalších plánech a veřejných aktivitách Solární asociace jsou na našich webových stránkách.

Připravil Jiří Trnavský